

PATRONAT HONOROWY:

Ministerstwo
Klimatu i Środowiska

TOMASZ
KOT

CEZARY
PAZURA

JACEK
KOMAN

BARTOSZ
LASKOWSKI

POLA
SIECZKO

BARTOSZ
KUBICKI

MARTA
RÓŻAŃSKA

KINGA
BANAŚ

100 DNI

MISJA ZEUS

SCENARIUSZ ZAJĘĆ
dla klas 6-8 szkół podstawowych

MATERIAŁY DYDAKTYCZNE
DLA NAUCZYCIELEK I NAUCZYCIELI
przygotowane przez

KinoSzkola
FUNDACJA ROZWOJU
KOMPETENCJI MEDIALNYCH
I SPOŁECZNYCH

Szanowni Państwo,

sztuczna inteligencja coraz wyraźniej wpływa na sposób, w jaki uczymy się, pracujemy, komunikujemy i podejmujemy decyzje. Otwiera przed nami ogromne możliwości, ale jednocześnie stawia pytania, na które nie istnieją proste odpowiedzi. Czy każda technologia, którą potrafimy stworzyć, powinna zostać wykorzystana? Kto odpowiada za sposób jej działania? Gdzie przebiega granica między rozwojem służącym człowiekowi a rozwiązaniami, które mogą zostać wykorzystane przeciwko niemu?

Film *100 dni: Misja Zeus* podejmuje te zagadnienia w atrakcyjnej dla młodych widzek i widzów formule kina przygodowego. Dynamiczna fabuła, humor i wyraziści bohaterowie stają się punktem wyjścia do rozmowy o etycznych granicach rozwoju technologii, odpowiedzialności za środowisko oraz konsekwencjach decyzji podejmowanych pod wpływem ambicji, presji i prywatnych interesów.

Szczególnie wartościowy jest sposób, w jaki film pokazuje moralną złożoność współczesnego świata. Zagrożenie nie wynika z samej technologii, lecz ze sposobu, w jaki człowiek postanawia ją wykorzystać. Intencje mogą wydawać się słuszne, a deklarowane cele – szlachetne, jednak nie zwalnia to nikogo z odpowiedzialności za zastosowane środki i ich skutki. Film zachęca uczennice i uczniów do refleksji nad tym, czy postęp technologiczny zawsze oznacza postęp społeczny oraz, czy dobre zamiary mogą usprawiedliwiać działania naruszające prawa i bezpieczeństwo innych osób.

Przygotowany scenariusz lekcji „Technologia dla człowieka czy przeciw człowiekowi? O sztucznej inteligencji i etyce” jest przeznaczony dla uczennic i uczniów klas VI–VIII szkoły podstawowej. Pomaga uporządkować pytania pojawiające się w filmie i odnieść je do codziennych doświadczeń młodzieży. Podczas zajęć uczennice i uczniowie analizują możliwości i zagrożenia związane z rozwojem sztucznej inteligencji, uczą się rozpoznawać konflikty wartości, przewidywać konsekwencje podejmowanych decyzji oraz formułować i uzasadniać własne stanowisko.

Scenariusz odpowiada na podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2026/2027. Wspiera rozwijanie krytycznego myślenia oraz odpowiedzialnego korzystania ze sztucznej inteligencji. Kształtuje również postawy obywatelskie i prospołeczne, odpowiedzialność za bezpieczeństwo własne i innych, a poprzez refleksję nad kompetencjami bohaterów i bohaterek, ich wyborami oraz poszukiwaniem własnej drogi może stanowić wsparcie w podejmowaniu przez uczennice i uczniów świadomych decyzji edukacyjno-zawodowych.

Wierzę, że spotkanie z filmem i zaproponowana praca dydaktyczna staną się okazją do ważnej rozmowy o świecie, w którym technologia powinna pozostawać narzędziem wspierającym człowieka, a nie zastępować jego odpowiedzialność, osąd i wrażliwość na dobro wspólne.

dr Joanna Zabłocka - Skorek

Prezeska Fundacji KinoSzkoła

TEMAT: TECHNOLOGIA DLA CZŁOWIEKA CZY PRZECIW CZŁOWIEKOWI? O SZTUCZNEJ INTELIGENCJI I ETYCE

Opracowała: dr Ewa M. Walewska

doktor nauk humanistycznych, kulturoznawczyni, wykładowczyni
akademicka, edukatorka dzieci i młodzieży, trenerka i szkoleniowiec.

GRUPA ODBIORCZA: klasy VI-VIII szkoły podstawowej.

PRZEDMIOT: godzina do dyspozycji wychowawcy

CZAS TRWANIA: 45 minut (1 lekcja).

CELE ZAJĘĆ:

Podczas zajęć uczeń/uczenica:

- ✓ podejmuje refleksję na temat możliwych korzyści i zagrożeń wynikających z wykorzystania nowoczesnych technologii, w tym sztucznej inteligencji;
- ✓ rozwija krytyczne i refleksyjne myślenie na temat wpływu technologii na człowieka i społeczeństwo;
- ✓ rozwija świadomość etycznego wymiaru rozwoju technologicznego, kształtuje umiejętność oceny działań i zastosowań technologii pod kątem etycznym, przewiduje możliwe konsekwencje społeczne;
- ✓ wykazuje gotowość do krytycznego oceniania technologii, zamiast traktowania jej jako zjawiska wyłącznie pozytywnego lub negatywnego;
- ✓ proponuje sposoby ograniczania zagrożeń związanych z wykorzystaniem nowoczesnych technologii, w tym AI, tworzy propozycje zasad odpowiedzialnego i etycznego projektowania oraz wykorzystywania nowych technologii;
- ✓ rozumie, że osoby tworzące nowe technologie powinny brać pod uwagę ich długofalowe skutki dla jednostki i społeczeństwa;
- ✓ analizuje zachowania filmowych bohaterów, dokonuje wglądu w ich motywację;
- ✓ rozwija umiejętności: argumentowania, prowadzenia dyskusji i wyrażania własnego stanowiska;
- ✓ ćwiczy umiejętność działania w zespole poprzez pracę w grupie;
- ✓ ćwiczy umiejętność wypowiedzi indywidualnej na forum grupy.

METODY PRACY:

- rozmowa kierowana;
- dyskusja;
- burza mózgów;
- zagadki;
- praca w grupie.

POTRZEBNE MATERIAŁY:

- ✓ wydrukowane egzemplarze **Załącznika nr 1 i 3**;
- ✓ komputer i rzutnik z ekranem albo tablica multimedialna — do wyświetlenia **Załącznika nr 2**.
- ✓ Przed zajęciami: Uczniowie oglądają film pt. *100 dni: Misja Zeus*, reż. Mikołaj Piśczan, Polska 2026.

Przebieg zajęć:

1. WPROWADZENIE

Nauczyciel/ka rozpoczyna zajęcia od przedstawienia uczniom/uczennicom tematu spotkania — dziś porozmawiamy o technologiach, które z jednej strony przynoszą ludzkości rozwój i postęp cywilizacyjny, ale z drugiej mogą być wykorzystywane do złych celów. Zastanowimy się też, jakie mogą być etyczne (dobre) oraz nieetyczne (złe) zastosowania sztucznej inteligencji i innych nowoczesnych technologii.

Uwaga: Gdy mówimy, że coś jest etyczne, to znaczy, że jest dobre, szlachetne, uczciwe i zgodne z ogólnie przyjętymi zasadami. Gdy mówimy, że coś jest nieetyczne, to znaczy, że kogoś lub coś krzywdzi, jest szkodliwe, nieuczciwe lub niezgodne z zasadami.

Czas trwania: ok. 2 minuty.

2. HISTORYCZNY WYNALEZEK NOBLA (zagadka obrazkowa)

Etap I:

Na początek nauczyciel/ka rozdaje uczniom/uczennicom **Załącznik nr 1** (po jednej kopii na parę w ławce). Wyjaśnia, że na zdjęciu widzimy Alfreda Nobla, wynalazcę, który żył ponad 100 lat temu. To on ufundował słynną Nagrodę Nobla, którą przyznaje się do dziś za największe osiągnięcia i odkrycia naukowe.

Zadaniem uczniów/uczennic jest odgadnięcie i zaznaczenie na karcie wynalazku/wynalazków, którego/-ych autorem może być Nobel. Czas na zaznaczenie: 1-2 minuty.

Etap II:

Nauczyciel/ka prezentuje poprawne rozwiązanie zagadki, wyświetlając **Załącznik nr 2**. Następnie wyjaśnia:

Alfred Nobel jest wynalazcą dynamitu oraz wielu innych wynalazków związanych z materiałami wybuchowymi (np. detonatora i zapalników). Nobel stworzył dynamit z myślą o górnictwie i budownictwie — dzięki kontrolowanym przez ludzi wybuchom było możliwe dostawianie się w głąb ziemi (górnictwo) oraz robienie dziur w skałach (np. przy budowie tuneli w górach).

Z czasem jednak materiały wybuchowe zaczęto szeroko wykorzystywać do prowadzenia wojen, jako broń odbierająca życie. Nobel był z przekonania pacyfistą, czyli potępiał wojnę i przemoc. Było mu bardzo źle z tym, że zbudował swój majątek na „narzędziu noszącym śmierć”. Dlatego pod koniec swojego życia ofiarował cały majątek na stworzenie funduszu, z którego będą finansowane nagrody za największe osiągnięcia i odkrycia naukowe.

Czas trwania: ok. 5-7 minut.

3. PROJEKT ZEUS

(rozmowa, dyskusja)

Nauczyciel/ka prosi uczniów/uczenice o przypomnienie sobie fabuły filmu *100 dni: Misja Zeus* i inicjuje dyskusję, zadając pytania:

- Na czym polegał projekt o kryptonimie „Zeus”? Do czego służyło to urządzenie Zeus?
- Co dobrego mogło przynieść to urządzenie? Jaki problem miało rozwiązywać?
- Czy Zeus był dobrym (etycznym) czy złym (nieetycznym) rozwiązaniem?
- Jakie mogły być negatywne (nieetyczne) konsekwencje użycia Zeusa?
- Jaką decyzję Ty sam/-a byś podjął/-ęła, gdybyś miał/-a kontrolę nad Zeusem?
- Jak uważasz, czy ktoś ma prawo podejmować decyzje tego typu? A jeśli tak, to kto?

Nauczyciel/ka moderuje dyskusję. Może także zadawać pytania pogłębiające.

Czas trwania: ok. 8-10 minut.

4. DOBRE I ZŁE CELE

(burza mózgów, praca w grupach)

Etap I:

Nauczyciel/ka zapowiada pracę w grupach (uczniowie/uczennice z dwóch sąsiadujących ławek). Wręcza każdej grupie egzemplarz **Załącznika nr 3**, czyli kartę pracy do wypełnienia. Zadaniem uczniów/uczenic jest wymienić 4 urządzenia lub nowoczesne technologie, które mogą być wykorzystane zarówno do dobrych (etycznych) celów, jak i do złych (nieetycznych, krzywdzących kogoś lub coś) celów. Czas na pracę grupową: 5 minut.

Etap II:

Nauczyciel/ka wybiera kilka grup do prezentacji swoich pomysłów na forum klasy.

Etap III:

Jeśli ten przykład nie padł w propozycjach uczniów, nauczyciel/ka podaje:

- **Technologie rozpoznawania twarzy.** Początkowo służyły organom ścigania do poszukiwania i rozpoznawania niebezpiecznych przestępców (czyli służyły zapewnianiu bezpieczeństwa społecznego). Następnie zaczęto je wykorzystywać w telefonach osobistych do odblokowywania ekranu (dla wygody). Obecnie w Chinach te technologie są wykorzystywane do powszechnego śledzenia i kontroli obywateli w ramach systemu przyznawania punktów za zachowanie i karania za nieposłuszeństwo (inwigilacja, system nadzoru).

Czas trwania: ok. 10-12 minut.

5. CZY AI TO ZAGROŻENIE?

(dyskusja)

W tym ćwiczeniu skupmy się jedynie na sztucznej inteligencji (ang. Artificial Intelligence, skrót: AI). Nawet jeśli AI było wymieniane w poprzednim ćwiczeniu, to teraz poświęcamy mu szczególną, pogłębioną uwagę.

Nauczyciel/ka inicjuje dyskusję, zadając pytania:

- Jak można wykorzystać AI do polepszania życia ludzi, do dobrych celów?
- Jakie są najbardziej niebezpieczne możliwości wykorzystania AI?
- W jaki sposób możemy się chronić przed tymi zagrożeniami? Jakież pomysły?
- Czy według Was AI jest większą szansą, czy zagrożeniem dla ludzkości?
I dlaczego?

Czas trwania: ok. 8 minut.

6. TWORZYMY KODEKS ETYKI!

(burza mózgów, praca w parach)

Ćwiczenie może zostać wykorzystane na koniec zajęć (do wykonania w parach) lub może zostać zlecone uczniom/uczennicom do wykonania w domu (indywidualnie).

W tym ćwiczeniu zadaniem uczniów/uczennic jest stworzenie Kodeksu Etyki dla Nowych Technologii, czyli listy zasad, których muszą przestrzegać wynalazcy i projektanci rozwiązań cyfrowych, aby ich wynalazki dobrze służyły ludzkości, a jej nie zagrażały, nie przynosiły szkody.

Każda para/osoba ma wymyślić i spisać 5-10 takich zasad.

Na końcu kilka chętnych par/osób prezentuje swoje pomysły na forum klasy.

Czas trwania: ok. 6 minut.

Załącznik nr 1

Alfred Nobel
(żył w latach 1833 – 1896)

Źródła grafik (od lewej): 1) domena publiczna, 2) „kues1” (Magnific), 3) Generator AI Chat GPT-4, 4) „xadartstudio” (Magnific), 5) Generator AI Chat GPT-4, 6) „tohamina” (Magnific), 7) Generator AI Chat GPT-4

Alfred Nobel
(żył w latach 1833 – 1896)

DYNAMIT

Źródło grafiki: Generator AI Chat GPT-4

Załącznik nr 3

Wypisz **4 nowoczesne urządzenia lub nowoczesne technologie**, które mogą zostać wykorzystane zarówno do dobrych (etycznych) celów, jak i do złych (nieetycznych, krzywdzących kogoś lub coś) celów.

1.

ETYCZNE WYKORZYSTANIE:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

NIEETYCZNE WYKORZYSTANIE:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2.

ETYCZNE WYKORZYSTANIE:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

NIEETYCZNE WYKORZYSTANIE:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3.

ETYCZNE WYKORZYSTANIE:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

NIEETYCZNE WYKORZYSTANIE:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4.

ETYCZNE WYKORZYSTANIE:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

NIEETYCZNE WYKORZYSTANIE:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

PREMIERA: 11 września

100 DNI

MISJA ZEUS

PATRONAT HONOROWY:

Ministerstwo
Klimatu i Środowiska

Zdjęcia: fototy z filmu „100 dni: Misja Zeus”, autorka zdjęć: Karolina Grabowska
produkcja: Laniakea Pictures | dystrybucja: Next Film

Opracowanie merytoryczne i graficzne

„Kinoszkoła” Fundacja Rozwoju Kompetencji Medialnych i Społecznych

ul. Batorego 1/6, 43-100 Tychy

www.kinoszkola.org.pl

KinoSzkoła
FUNDACJA ROZWOJU
KOMPETENCJI MEDIALNYCH
I SPOŁECZNYCH